

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 1 9 1 5 1 1 5 2 M

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGA/DŐSZAK

**ZGODOVINA
TÖRTÉNELEM**
Izpitna pola 2
2. feladatlap

Narodna zgodovina / Nemzeti történelem

**Petek, 7. junij 2019 / 90 minut
2019. június 7., péntek / 90 perc**

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese načinno pero ali kemični svinčnik.

Izpiti poli je priložena barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.

A feladatlap egy Színes mellékletet is tartalmaz.

**SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA**

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

Ta pola ima 20 strani (1–20), od tega 2 prazni. Barvna priloga ima 4 strani (21–24), od tega 1 prazno.
A feladatlap 20 oldalas (1–20), ebből 2 üres. A Színes melléklet terjedelme 4 oldal (21–24), ebből 1 üres.

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani).

Izpitsna pola vsebuje 25 nalogov. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalog je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe!

A feladatlap 25 feladatot tartalmaz. Összesen 60 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltötöllal vagy golyóstöllal írja a feladatlap erre kijelölt helyére, a **kereten belülre**! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leíratat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

M 1 9 1 5 1 1 5 2 M 0 3

3/24

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Prazna stran *Üres oldal*

**OBRNITE LIST.
LAPOZZON!**

Razvoj zgodovinskih dežel in Slovenci. Madžari v srednjem veku

A történelmi tartományok fejlődése és a szlovének. Magyarok a középkorban

1. Naseljevanja Slovanov v Vzhodne Alpe je potekalo med 6. in 9. stoletjem.

Obkrožite črke pred tremi pravilnimi trditvami.

A 6. és 9. század közt zajlott a szlovének letelepedése a Keleti-Alpok térségébe.

Karikálza be a három helyes állítás előtti betűjelet!

- A Slovanska poselitev je potekala v dveh valovih.
A szláv letelepedés két hullámban történt.
- B S triletnim kolobarjenjem so se Slovani začeli ukvarjati ob prihodu v Vzhodne Alpe.
A szlávok a háromnyomásos gazdálokokodással kezdték el foglalkozni, amikor letelepedtek a kelet-alpesi térségbe.
- C Slovani so od staroselcev prevzeli antična imena za kraje in reke.
A szlávok az őslakóktól átvették a települések és a folyók ókori nevét.
- D Poseljevanje je potekalo skupaj z Langobardi.
A letelepedés a longobárdokkal közösen zajlott.
- E Pomemben zgodovinski vir za proučevanje tega obdobja je delo Zgodovina Langobardov.
A Historia Langobardorum fontos forrás e korszak tanulmányozására.
- F Slovanski priseljenci so najgosteje poselili območje Pomurja.
A szláv telepesek legsürűbben a Muravidéket telepítették be.

(3 točke/pont)

2. Družbena podoba Karantanije je bila že v 8. stoletju razslojena.

A karantán társadalom már a 8. században tagolt volt.

/.../ srednjeveški družbeni sloj pri Slovencih, ki se je že v starokarantanski dobi povzpel nad svobodnjake. Koseška oborožena sila je bila temelj knežje oblasti /.../. Kot t. i. politično ljudstvo so kosezi odločali pri volitvi ali ustoličenju novega kneza.

(Vir: Ilustrirana zgodovina Slovencev, str. 58. Mladinska knjiga. Ljubljana, 1999)

- 2.1. Kateri sloj je predstavljal večinsko prebivalstvo Karantanije?

Melyik réteg alkotta Karantánia többségi lakosságát?

- 2.2. Kako so Karantanci pridobivali patriarchalne sužnje?

Hogyan jutottak a karantániak patriarchális rabszolgákhoz?

M 1 9 1 5 1 1 5 2 M 0 5

- 2.3. Pojasnite posebnosti položaja kosezov v zgodnjesrednjeveški družbi alpskih Slovanov.

Magyarázza meg a „koszezek” külön szerepét az alpesi szlávok kora középkori társadalmában!

(3 točke/pont)

3. S padcem pod frankovsko nadoblast se je pri Slovanih začelo pokristjanjevanje. Pri reševanju si pomagajte s sliko 6 v barvni prilogi.

A frank fennhatóság alá kerülés következtében a szlávoknál kezdetét vette a kereszténység felvétele. A megoldásnál vegye figyelembe a Színes melléklet 6. sz. képét!

- 3.1. Iz katerih cerkvenih središč je potekalo širjenje krščanstva na območje Karantanije?

Melyik egyházi központokból terjedt a kereszténység Karantánia területére?

- 3.2. Pojasnite, zakaj je med pomembnima krščanskima središčema izbruhnili spor.

Magyarázza meg, miért került sor vitára a két jelentős egyházi központ között!

(2 točki/pont)

4. Na ozemlju današnje Slovenije je od 6. do 16. stoletja potekala kolonizacija.

Szlovénia mai területén a 6. századtól a 16. századig zajlott a betelepítés.

Na nekaj manj kot 160 hubah, v glavnem v obeh dolinah, so sedeli domači slovanski staroselci (Sclavi). Na ravnino je dal škof naseliti koloniste iz Bavarske (Bauuari) – verjetno s svojih tamkajšnjih posestev –, ki so sedeli na nekaj več kot 90 hubah in so bili kasneje organizirani v poseben bavarski urad. Manjša skupina kolonistov pa je prišla iz Koroške (Carentani) in se naselila v bližnji gričevnat svet, kjer je sedela na približno 15 hubah.

(Vir: Mlacović, D., Urankar, N., 2010: Zgodovina 2. str. 148. DZS. Ljubljana)

- 4.1. Katera območja so kolonisti naseljevali v prvih dveh fazah kolonizacije?

Melyik területeket telepítették be a telepesek a betelepítés első két fázisában?

- 4.2. Navedite razloge, ki so zemljške gospode silili v kolonizacijo med 12. in 15. stoletjem.

Mi ösztönöztek a földesurakat a 12. és 15. sz. között a betelepítésre?

(2 točki/pont)

5. Oblikovanje dežel je bil proces, ki je trajal več stoletij, preden je deželnim gospodom uspelo uveljaviti oblast nad vso deželo.

A tartományok kialakulása több százalon keresztül zajlott, mielőtt a tartományi uraknak sikerült volna érvényesíteni hatalmukat a tartomány felett.

V Karantanski krajini, združeni s porečjem gornje Aniže in Mure, kmalu pa razširjeni na Ptujsko krajino, so mejni grofje v 12. st. bolj s silo kot zlepa postali hkrati tudi gospodarji precejšnjega števila gospoščinskih ozemelj /.../. Šlo je za rodbino, ki je izvirala iz avstrijskega Traungauna, natančneje iz okolice Steyra.

(Vir: Vilfan, S., 1994: Dokumenti slovenstva, Prek gospostev do dežel, str. 211. Cankarjeva založba. Ljubljana)

- 5.1. Imenujte rodbino, ki je oblikovala deželo, omenjeno v zgornjem besedilu.

Nevezze meg a szövegben levő családot, amely tartományt alakított ki!

- 5.2. Pojasnite, kako so si posamezne fevdalne rodbine pridobile deželnoknežji status.

Magyarázza meg, egyes hűbéri családok hogyan szerezték meg a tartományi fejedelem státuszt!

(2 točki/pont)

M 1 9 1 5 1 1 5 2 M 0 7

6. Med 12. in 15. stoletjem je na današnjem slovenskem ozemlju obstajala cela vrsta vplivnih plemiških rodbin. Pri reševanju si pomagajte s sliko 7 v barvni prilogi.

A 12. és a 15. század között számos nemesi család létezett a mai szlovén területen. A megoldáskeresésben vegye figyelembe a Színes melléklet 7. sz. képét!

- 6.1. V čigavih rokah je bil precejšen del slovenskega ozemlja, če odmislimo plemiške rodbine?

Kinek a kezében volt a szlovén térség jelentős része, ha nem gondolunk a nemesi családokra?

- 6.2. Navedite plemiški rodbini, ki sta se sredi 15. stoletja bojevali za dinastično oblast nad današnjim slovenskim ozemljem.

Nevezze meg a két nemesi családot, amelyek vetekedtek a dinasztikus hatalomért a szlovén térség felett a 15. század közepén!

- 6.3. Pojasnite, kako sta rodbini rešili medsebojni spor.

Magyarázza meg, a két család hogyan oldotta meg a vitát!

(3 točke/pont)

7. Od začetka 14. stoletja je na slovenskem ozemlju rasla moč poznejših celjskih knezov.

A 14. század kezdetétől a szlovén térségben növekedett a későbbi Cillei-hercegek ereje.

Presvetli knez cesar Sigismund /.../ je oba Celjana povzdignil v poknežena grofa. Odslej naj bi se imenovala omenjena dva Celjana ter njuni dediči in potomci plemeniti, pokneženi grofje in knezi rimskega cesarstva /.../. Postavljenati in imeti smejo v vseh svojih grofijah, gospodstvih in deželah popolna in prava okrajna sodišča.

(Vir: Klaić, N., 1982: Zadnji knezi Celjski v deželah Sv. krone, str. 63. Zgodovinsko društvo. Celje)

- 7.1. Katere novosti so grofje Celjski pridobili z dednim naslovom nemških državnih knezov?

A Cillei-grófok milyen újdonságok várományosai lettek az örökös birodalmi fejedelmi cím megszerzésével?

- 7.2. Pojasnite, kaj je povzročilo izumrtje celjske dinastije.

Magyrázza meg a Cillei-dinasztia kihalásának okát!

(2 točki/pont)

8. V obdobju nemškega brezvladja (interregnuma) je del slovenskega ozemlja za kratek čas zavzel Otokar II. Premysl.

II. Přemysl Ottokár a német interregnum idején egy rövid ideig meghódította a szlovén térség egy részét.

- 8.1. Kateri nemški cesar je zaustavil Otokarjevo prodiranje proti Jadranu?

Melyik német császár állította meg Ottokár előrenyomulását az Adria felé?

- 8.2. Med katere tri države je bilo razdeljeno današnje slovensko ozemlje v 15. stoletju?

A mai szlovén terület melyik három állam közt volt felosztva a 15. században?

(2 točki/pont)

M 1 9 1 5 1 1 5 2 M 0 9

9. Od 11. stoletja so na naših tleh pospešeno nastajala mesta. Razvila sta se dva tipa: celinska in obalna mesta.

A 11. századtól kezdve területünkön gyors ütemben keletkeztek a városok. Két várostípus alakult ki: a kontinentális és a tengermelléki városok.

Opis mesta in škofije Justinopolis iz leta 1700

Če služi morje s svojimi ribami mestu kot ploden ribnik, je podeželje s svojo živino in divjadjo zanj obilna shramba, medtem ko je mesto za prebivalce vse pokrajine bogato trgovsko središče, kamor prihajajo in kjer se oskrbujejo z vsem potrebnim. Primankuje mu samo žitaric, za katere je včasih prisiljeno moledovati v tujini, zato pa ima v izobilju vina, olja in soli, ki jih premišljeno deli s Kranjsko, Furlanijo in drugimi, bolj oddaljenimi deželami.

(Vir: Mlacović, D., Urankar, N., 2010: Zgodovina 2, str. 162. DZS. Ljubljana)

V notranjščini je v srednjem veku naselje, ki je imelo pravico do tedenskega sejma (tržna pravica v ožjem pomenu), veljalo za trg. Če je povrhu imelo tudi pravico do utrdb (zlasti do obzidja), je veljalo za mesto in imelo mestne pravice. /.../ V 12. stoletju je najbrž nastalo več meščanskih naselij, vendar se dokumentacija o tem skoraj ni ohranila.

(Vir: Ilustrirana zgodovina Slovencev, str. 111. Mladinska knjiga. Ljubljana, 1999)

Obkrožite črko pred izbranim tipom mest.

Karikázza be a kiválasztott várostípus!

- A CELINSKA MESTA / KONTINENTÁLIS VÁROSOK
B OBALNA MESTA / TENGERMELLÉKI VÁROSOK

- 9.1. Navedite čas nastanka teh mest.

Nevezze meg a városok keletkezésének idjét!

- 9.2. Opredelite, katero območje je bilo pod oblastjo mesta.

Határozza meg, melyik terület volt a város fennhatósága alatt!

- 9.3. Navedite gospodarske dejavnosti, s katerimi so se ukvarjali v teh mestih.

Nevezze meg ezen városok gazdasági tevékenységeit!

- 9.4. Kdo so bili nosilci mestne samouprave?

Kik voltak a városi önigazgatás hordozói?

(4 točke/pont)

10. Pomembno vlogo pri razvijanju kulturnega življenja so imeli samostani, znotraj katerih so delovali različni meniški redovi. Pri reševanju si pomagajte s sliko 8 v barvni prilogi.

A kulturális élet fejlesztésében jelentős szerepet játszottak a kolostorok, ahol szerzetesrendek tevékenykedtek. A megoldáskeresésben vegye figyelembe a Színes melléklet 8. sz. képét!

- 10.1. Navedite po dva kraja, v katerih je imel navedeni meniški red svoj samostan:

Soroljon fel két-két települést, amelyikben a feltüntetett szerzetesrendnek kolostora volt:

cistercijani / ciszterciek: _____

kartuzijani / karthauziak: _____

minoriti / minoriták: _____

- 10.2. Pojasnite kulturni pomen srednjeveških samostanov na Slovenskem.

Magyarázza meg a középkori kolostorok kulturális jelentőségét a szlovén térségben!

(2 točki/pont)

11. Turški vpadi so dosegli tudi vse slovenske dežele in povzročili velikansko škodo. Viljem Turjaški je leta 1491 zapisal:

A török támadások az össz-szlovén tartományokat is érintették, valamint hatalmas károkat okoztak. 1491-ben V. Turjaki a következőket írta:

Kar se ostalih Turkov tiče, taborijo z glasnim krdeлом še pri Beli cerkvi; napravljajo z ropom in požigom tako škodo, da je žalostno pisati. Šentjernej v polju, Hmeljnik, Novo mesto, Prežek, Kostanjevica, Otočec, Mehovo, vsi ti okoliši so požgani in opustošeni; to pravijo tisti, ki so to videli. Tako je cela dežela do okoliša vse do Ljubljane požgana in opustošena. Čakamo jih sem vsako uro.

(Vir: Kos, M., Gestrin, F., Melik, V. 1982: Zgodovinska čitanka za 6. razred osnovnih šol, str. 49. DZS. Ljubljana)

- 11.1. Navedite značilnosti turških vpadov.

Ismertesse a török támadások jellemzőit!

- 11.2. Razložite demografske posledice turških vpadov na slovensko ozemlje.

Magyarázza meg a török támadások demográfiai következményeit a szlovén térségben!

(2 točki/pont)

M 1 9 1 5 1 1 5 2 M 1 1

12. Po letu 1500 so bile dežele Štajerska, Koroška in Kranjska povezane v skupino, katere namen je bila učinkovitejša protiturška obramba.

Kakšno ime se je uveljavilo za to skupino dežel?

1500 után Stájerország, Karintia és Krajna tartományok egy csoportot alkottak, amelynek egy hatékony törökellenes védelem volt a célja.

Mi volt e tartománycsoport neve?

(1 točka/pont)

13. Zaradi vse slabšega položaja podložnikov so v slovenskih deželah izbruhnili kmečki upori. Pri reševanju si pomagajte s sliko 9 v barvni prilogi.

A jobbágyság mind rosszabb helyzete miatt a szlovén térségben parasztlázadások törtek ki. A megoldáskeresésben vegye figyelembe a Színes melléklet 9. sz. képet!

V drugo smo bili v naši stari navadi težko in hudo prizadeti zaradi nezmotljive tlake. Vsako gospodstvo ima določeno tlako po stari navadi. Pri tem pa nas niso pustili, marveč za vse delo v vinogradu, na polju, pri delu na plotu in jarku, pri pripravljanju tesarskega in kurilnega lesa in za vse drugo delo, ki jim je bilo potrebno in kolikorkratkoli so nam ga napovedali in ukazali, moramo biti pripravljeni, sicer pa nas rubijo.

(Vir: Grafenauer, B., 1962: Kmečki upori na Slovenskem, str. 109. DZS. Ljubljana)

Ta upor izvira od tod, da so se kmetje večkrat pritožili cesarski milosti proti svojim zemljiskim gospodom, ko ni bila izkazana pomoč, so prisegli, da bodo gospodo pregnali, odpravili naklade (izredni davek), dace (davki na prodajo živil) in druga bremena. /.../ Govorilo se je, da hočejo, ko bodo gospodo pregnali, ustanoviti v Zagrebu cesarsko namestništvo, sami pobirati davke in sami skrbeti za mejo.

(Vir: Grafenauer, B., 1962: Kmečki upori na Slovenskem, str. 221–224. DZS. Ljubljana)

Obkrožite črko pred izbranim kmečkim uporom.

Karikázza be a kiválasztott parasztlázadás előtti betűjelet!

- A VSESLOVENSKI KMEČKI UPOR / ÖSSZ-SZLOVÉN PARASZTLÁZADÁS
B HRVAŠKO-SLOVENSKI KMEČKI UPOR / HORVÁT-SZLOVÉN PARASZTLÁZADÁS

V obliku krajšega razmišljanja opišite izbrani kmečki upor, pri čemer upoštevajte te elemente: katerega leta se je upor začel; navedite slovenske dežele, ki jih je upor zajel; navedite vzroke za izbruh upora; kdo je upor zatrl; pojasnite, zakaj ima ravno ta upor posebno mesto med slovenskimi kmečkimi upori.

Rövid eszmefuttatásban mutassa be a kiválasztott parasztlázadást. Vegye figyelembe a következőket: mikor kezdődött el a lázadás; melyik tartományokat érintette a lázadás; nevezze meg a lázadás okait; ki vetett véget a lázadásnak; magyarázza meg, miért van éppen ennek a lázadásnak jelentős szerepe a szlovén parasztlázadások közt.

Naloga se nadaljuje na naslednji strani. / A feladat a következő oldalon folytatódik.

(5 točk/pont)

14. Primož Trubar je postavil temelje tudi osnovnošolskemu izobraževanju na Slovenskem.

A szlovén térségben Primož Trubar volt az általános iskolai oktatás megalapozója.

Raven tiga en vsaki pridigar inu farmošter ima tudi per suji fari eniga šulmojstra oli mežnarja imejti inu držati, de te mlade hlapčiče inu deklice, purgerske inu kmetiške otroke, vuči slovenski brati inu pisati, ta katehismus zred s to kratko izlago izvuna povejdati. Inu de taki hlapčiči inu deklice vsako nedelo ob puldnevi oli večernici zred s tejmi farmani v to cerkov prido inu ta katehismus, koker je le-tukaj zapisan, vprašajoč inu odgovarjajoč očitu inu zastopu izvuna gori povejo.

(Vir: Rupel, M., 1934: Slovenski protestantski pisci, str. 83. Tiskovna zadruga v Ljubljani. Ljubljana)

- 14.1. Kakšne zamisli je imel Primož Trubar glede osnovnošolskega izobraževanja?

Milyen elköpélezései voltak Primož Trubarnak az általános iskolai oktatással kapcsolatosan?

- 14.2. Navedite dve pomembnejši knjižni deli Primoža Trubarja.

Nevezze meg Primož Trubar két jelentős művét!

M 1 9 1 5 1 1 5 2 M 1 3

- 14.3. Opredelite vlogo protestantov na cerkvenem področju.

Határozza meg a protestánsok szerepét az egyház területén!

(3 točke/pont)

15. A reformáció Magyarországon is hozzájárult a kulturális élet fejlődéséhez.

Reformacija je tudi na Madžarskem prispevala k razvoju kulturnega življenja.

A szerzők nevét egészítse ki műveik címével! Hívja segítségül az 1. sz. képet.

K navedenim avtorjem dopišite naslove njihovih del. Pri reševanju si pomagajte s sliko 1.

Károli Gáspár: _____

Sylvester János: _____

Kultsár György: _____

1. sz. kép / Slika 1

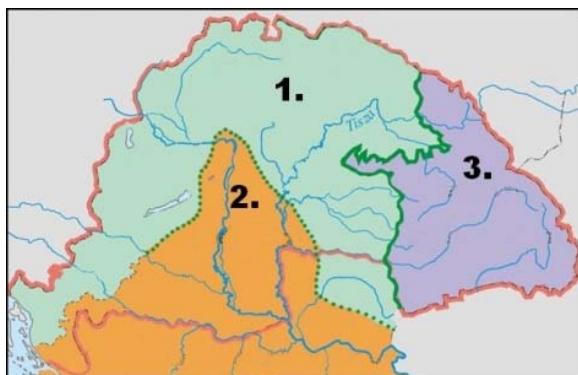
(Vir: <http://www.gml.si/sl/kratka-zgodovina-dolnjelendavskega-gradu/>. Pridobljeno: 29. 10. 2018.)

(3 pont/točke)

16. A mohácsi vész után Magyarország három részre szakadt, ami a 2. számú képen számokkal 1-től 3-ig van jelölte.

Po bitki pri Mohaču je Madžarska razpadla na tri dele, ki so na sliki 2 označeni s številkami od 1 do 3.

2. sz. kép / Slika 2: A három részre szakadt Magyarország (1541–1699)

(Vir: <http://tortenelemklub.com/node/31>. Pridobljeno: 29. 10. 2018.)

Írja a számokhoz, kik birtokolták a magyar területeket!

K številкам dopišite, komu je pripadel posamezni del madžarskega ozemlja.

1 _____

2 _____

3 _____

(3 pont/točke)

17. Buda 1686-ban szabadult fel a 145 éves török uralom alól. A felszabadulásban jelentős szerep jutott a Habsburgoknak is, ezért a magyar rendek a Habsburgok iránti hálából lemondta néhány jogukról.

Leta 1686 se je Budim osvobodil izpod 145 letne turške nadoblasti. Pri osvoboditvi so imeli pomembno vlogo tudi Habsburžani, zato so se madžarski stanovi v znak zahvale odpovedali nekaterim pravicam.

Mely jogokról mondta le a magyar rendek? Nevezzen meg kettőt!

Navedite dve pravici, katerim so se odpovedali madžarski stanovi.

(2 pont/točki)

M 1 9 1 5 1 1 5 2 M 1 5

Slovensko in madžarsko nacionalno preoblikovanje

A szlovén és a magyar nemzeti átalakulás

18. Marčna revolucija leta 1848 je prinesla idejo o združitvi slovenskega narodnognega ozemlja ne glede na deželne meje.

Az 1848-as márciusi forradalom a szlovén nemzeti terület (a tartományi határokat figyelmen kívül hagyva) egyesítésének ötletét hozta fel.

Slika 3 / 3. sz. kép

(Vir: Cvirk, J., Studen, A., 2010: Zgodovina 3, str. 127. DZS. Ljubljana)

- 18.1. Kateri Slovenec, prikazan na sliki 3, je imel pomembno vlogo pri nastanku besedila programa Zedinjenja Slovenija?

Melyik szlovénnek (az 3. sz. képen látható) volt jelentős szerepe az Egyesített Szlovénia program megfogalmazásánál?

- 18.2. Pojasnite zahteve iz programa Zedinjenja Slovenija.

Magyarázza meg az Egyesített Szlovénia program követelményeit!

(2 točki/pont)

19. V času Bachovega absolutizma so nacionalna gibanja na političnem področju povsem zamrla, narodne ideje so Slovenci izražali le na kulturnem področju.

A Bach-korszak abszolutizmusa idején a nemzeti mozgalmak politikai téren teljesen elhaltak, a szlovének a nemzeti eszméket csak a kultúra terén nyilvánították ki.

- 19.1. Po čem je znan Peter Kozler?

Miről ismert Peter Kozler?

- 19.2. Razložite, kakšne posledice je imel Slomškov prenos sedeža lavantske škofije v Maribor za oblikovanje današnje severne meje Slovenije.

Magyarázza meg, milyen következményekkel járt a lavanti püspökség székhelyének Slomšek általi áthelyezése Mariborba a mai Szlovénia északi határának kialakulásában!

(2 točki/pont)

20. Ustavna doba je omogočila hitrejše širjenje narodne zavesti. Zlasti pomembno vlogo so pri tem odigrale čitalnice in tabori.

Povežite obliko narodnega gibanja na desni z značilnostmi tega narodnega gibanja, tako da na črto v stolpcu na levi vpišete ustrezno črko.

Az alkotmányos időszak felgyorsította a nemzeti tudat terjedésést. Ebben főleg az olvasóköröknek és a táborozgalmaknak volt fontos szerepük.

Párosítsa a bal oldali oszlop nemzeti mozgalmait a jobb oldali oszlopban lévő jellemzőkkal úgy, hogy a bal oldali oszlop vonlára írja a megfelelő betűjelet!

_____ 1861 v Trstu
1861-ben Triesztben

Č čitalnice / olvasókörök

_____ mobilizacija kmečkega prebivalstva
a parasztság mozgósítása

T tabori / táborok

_____ 1868 v Ljutomeru
1868-ban Ljutomerban

_____ prirejanje kulturnih prireditev
kulturális rendezvények szervezése

(2 točki/pont)

M 1 9 1 5 1 1 5 2 M 1 7

21. V začetku devetdesetih let sta se v slovenskem političnem prostoru pojavili dve politični usmeritvi, liberalna in katoliška.

A szlovén politikai téren a 90-es évek kezdetén két politikai irányzat jelent meg, éspedig a liberális és a katolikus.

- 21.1. Navedite ime in priimek vodilnega politika Katoliške narodne stranke s slike 4.

Nevezze meg (teljes névvel) a Katolikus Nemzeti Párt vezető politikusát (a 4. sz. képen látható)!

- 21.2. Pojasnite strankina načela na socialnem področju.

Magyarázza meg a párt elveit a szociális területen!

Slika 4 / 4. sz. kép

(Vir: Cvirk, J., Studen, A., 2011:
Zgodovina 3, str. 144. DZS. Ljubljana)

(2 točki/pont)

22. Preporodovci so bili tajna organizacija z izrazito protiavstrijskim stališčem.

A „preporodiak” egy titkos szervezet volt, kifejezetten osztrákellenes nézetekkel.

Gibanje je pomenilo protest proti vsem slovenskim političnim strankam; izhajalo je iz prepričanja, da tudi »polovična svoboda«, tj. južnoslovanska država znotraj federalizirane habsburške monarhije, ni dosegljiva brez revolucije in da se je za takšno ceno zato bolje usmeriti neposredno k neomejeni svobodi, k neodvisni in celotni Jugoslaviji.

(Vir: Ilustrirana zgodovina Slovencev, str. 278. Mladinska knjiga. Ljubljana, 1999)

Pojasnite, kako so preporodovci videli rešitev jugoslovanskega vprašanja.

Magyarázza meg, a „preporodiak” hogyan látta a délszláv kérdés megoldását!

(1 točka/pont)

23. Navedenim dogodkom dodajte ustrezno letnico: 1843, 1848, 1861, 1863, 1896, 1913.

Írja az eseményekhez a megfelelő évszámot: 1843, 1848, 1861, 1863, 1896, 1913.

- _____ ustanovitev društva Južni Sokol
a Južni Sokol társaság megalapítása
- _____ ustanovitev JSDS
a JSDP megalapítása
- _____ začetek izhajanja Kmetijskih in rokodelskih novic
a Kmetijske in rokodelske novice megjelenése
- _____ Cankarjevo predavanje Slovenci in Jugoslovani
Cankar Szlovének és a délszlávok című előadása
- _____ izid Kozlerjevega zemljevida
Kozler térképének megjelenése
- _____ peticija Kaj Slovenci terjamo
A Mit követelünk mi, szlovének című petíció

(3 točke/pont)

24. A 18. század elején egy újabb Habsburg-ellenes szabdságharc vette kezdetét Magyarországon, amelynek az »Istennel a hazáért és a szabadságért!« volt a jelszava. Hívja segítségül az 5. számú képet.

V začetku 18. stoletja se je začel nov upor proti Habsburžanom z geslom »Z Bogom za domovino in svobodo«. Pri reševanju si pomagajte s sliko 5.

24.1. Ki állt a szabadságharc élére?

Kdo se je postavil na čelo upora?

5. sz. kép / Slika 5

(Vir: https://en.wikipedia.org/wiki/Francis_II_R%C3%A1k%C3%B3czi. Pridobljeno: 29. 10. 2018.)

24.2. Melyik kiáltvánnyal szólították harcba a lakosságot?

S katerim razglasom so pozvali prebivalstvo k uporu?

(2 pont/točki)

M 1 9 1 5 1 1 5 2 M 1 9

25. A francia forradalom eszméit Magyarországon az olvasókörökben terjesztették.

Ideje francoske revolucije so se na Madžarskem širile v čitalnicah.

25.1. Ki volt a magyar jakobinus mozgalom vezéregyénisége?

Kdo je bil voditelj madžarskih jakobincev?

25.2. Nevezzen meg egy általa szervezett társaságot!

Poimenujte eno društvo, ki ga je ustanovil.

(2 pont/točki)

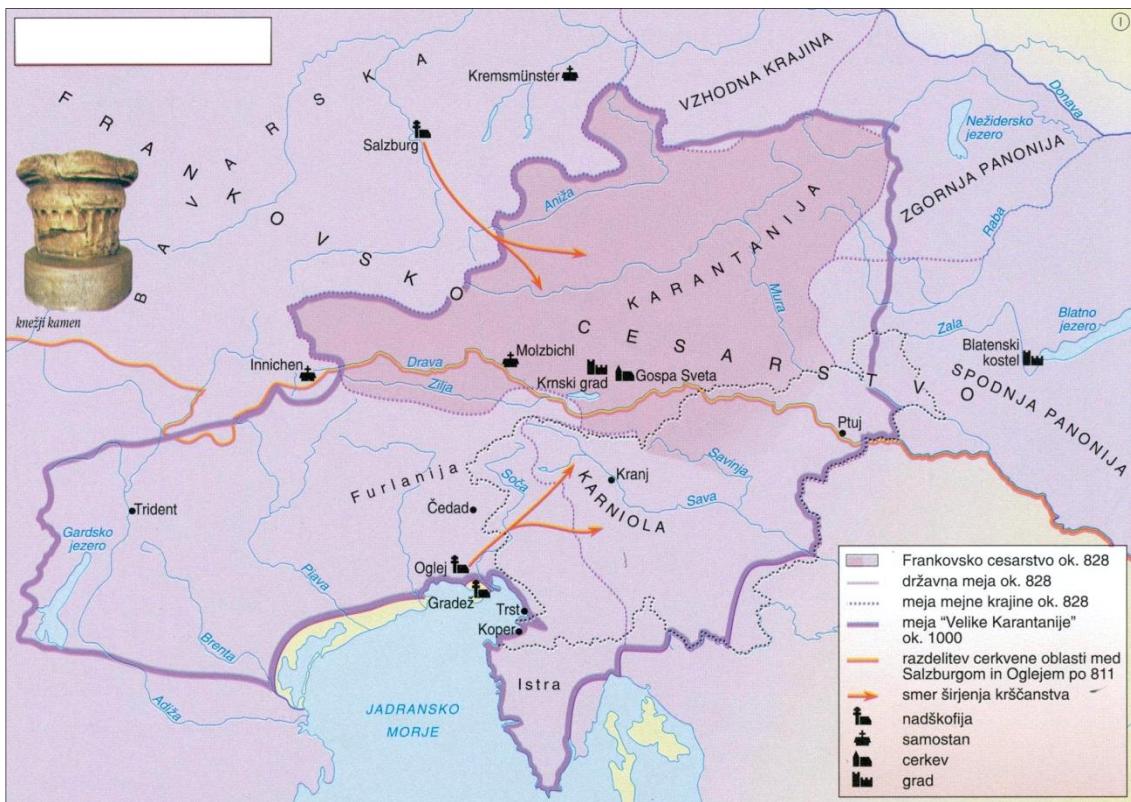

Prazna stran

Üres oldal

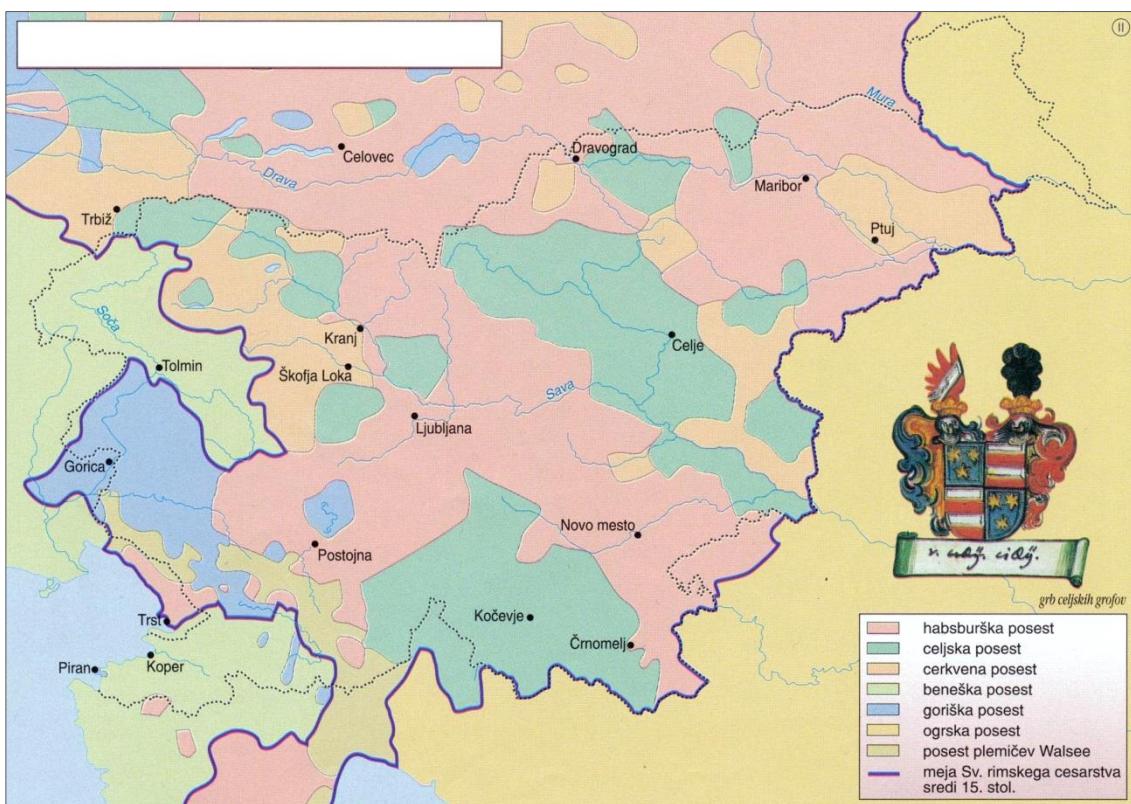

Barvna priloga (k Izpitni poli 2) / Színes melléklet (a 2. feladatlaphoz)

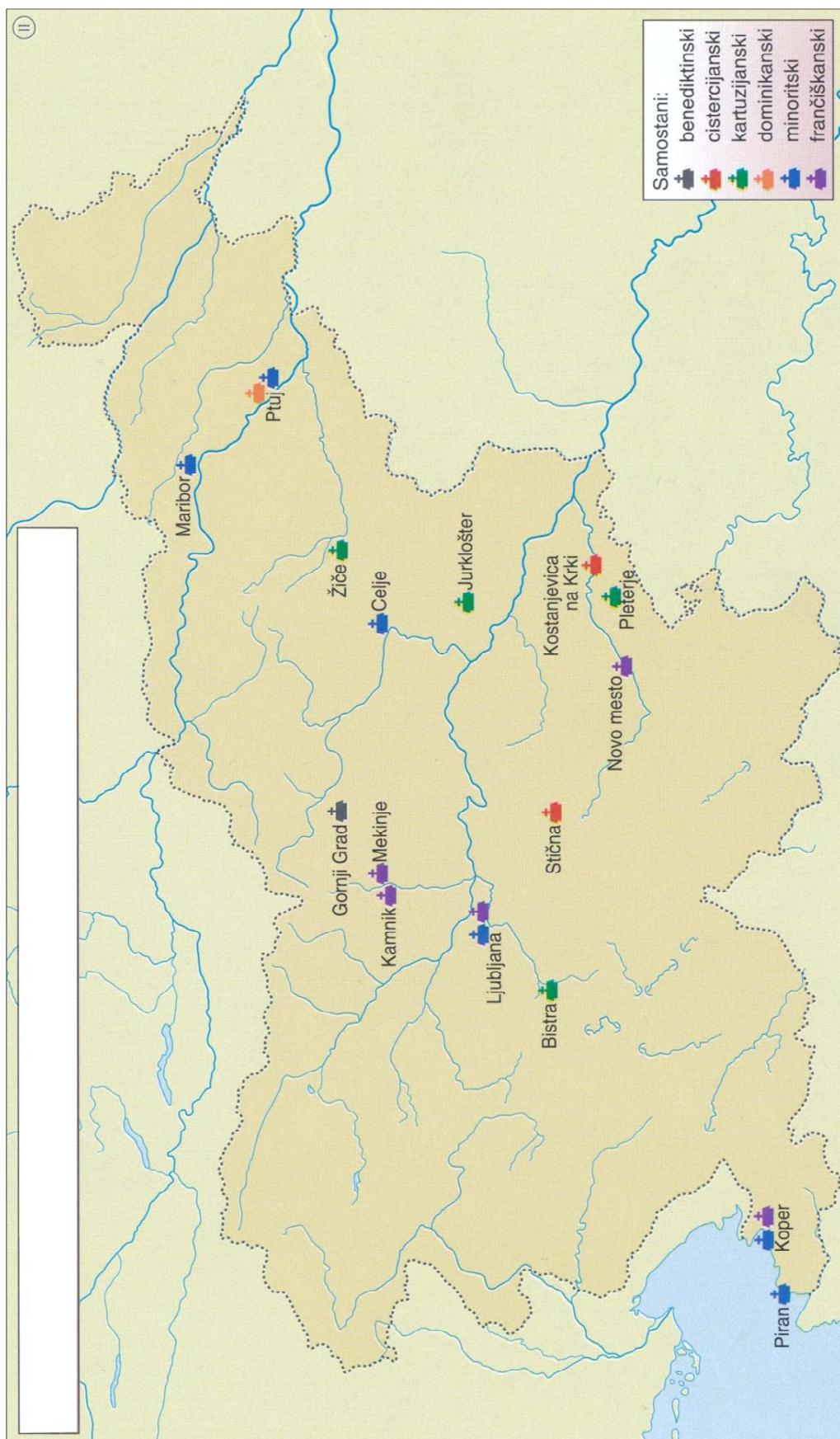
Slika 6 / 6. sz. kép: Karantanija po letu 828

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 29. Modrijan. Ljubljana, 2009)

Slika 7 / 7. sz. kép: Fevdalna posest na Slovenskem

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 29. Modrijan. Ljubljana, 2009)

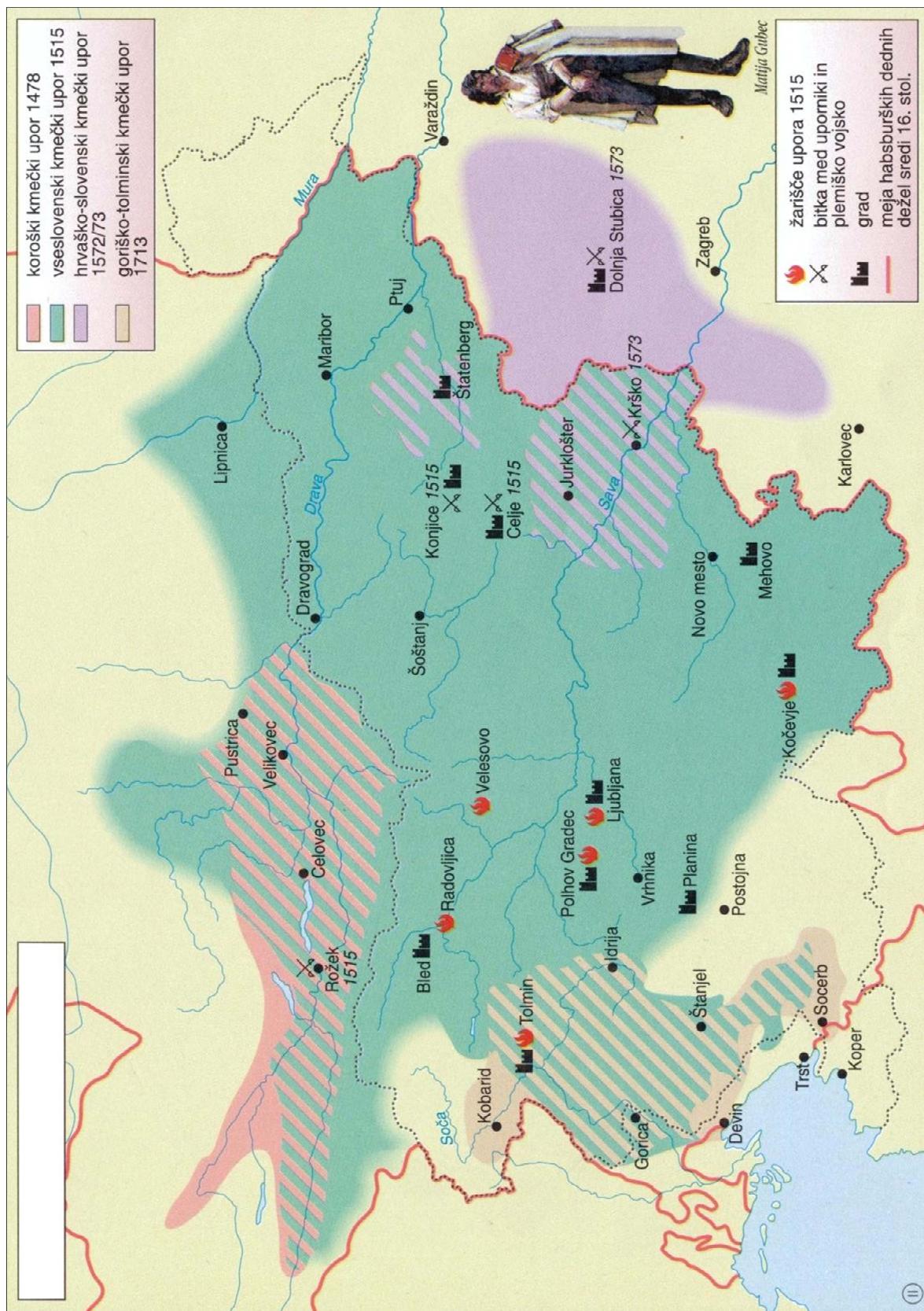

Slika 8 / 8. sz. kép: Samostani in samostanska kultura na Slovenskem v srednjem veku

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 31. Modrijan. Ljubljana, 2009)

M 1 9 1 5 1 1 5 2 M 2 3

Slika 9 / 9. sz. kép: Kmečki upori na Slovenskem

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 30. Modrijan. Ljubljana, 2009)

Prazna stran

Üres oldal